

Історія економіки та економічної думки
Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 економіка
Освітня програма	«Міжнародні економіка», «Бізнес–аналітика», «Економіка бізнес–підприємства», «Економічна кібернетика», «Управління персоналом та економіка праці»
Статус дисципліни	<i>Обов'язковий</i>
Форма навчання	<i>Денна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>135</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен</i>
Розклад занять	
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Чайковська Марина Андріївна, к.е.н., доцент Практичні / Семінарські: Петренко Катерина Валеріївна, к.е.н., доцент petrenko.kateryna@lil.kpi.ua Редько Катерина Юріївна, к.е.н., ст. викладач redko_kateryna@lil.kpi.ua
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс https://classroom.google.com/u/2/c/MTU4ODU1MDExMDky Код курса r2e7ch7

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення кредитного модуля «Історія економіки та економічної думки» надасть можливість студентам опанувати спеціальні економічні та фінансові дисципліни, які присвячені вивченю економічному аналізу, мікро- та макроекономіки, національної, міжнародної економіки та міжнародного бізнесу, інноваційної та інвестиційної діяльності, капіталу, активів, фінансового ринку, цінних паперів, ринку праці тощо. Отже, слугує засобом формування системного розуміння еволюції наукових поглядів щодо розвитку економічних процесів, та є джерелом для застосування різних економіко-теоретичних підходів до реальної дійсності. Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- комплексно розуміти процеси, принципи та закономірності розвитку господарських форм та економічних інститутів в зарубіжних країнах світу та в Україні у різні історичні періоди;
- підвищувати власну економічну культуру в галузі економіки;
- агрегувати знання про зміст та особливості еволюції основних економічних учень;
- критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід (власний і чужий), аналізувати свою професійну й соціальну діяльність (СК-4);
- вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості (СК-5);
- організовувати свою діяльність, працювати у команді, приймати управлінські рішення в умовах постійних економічних змін (СК-6);
- вирішувати проблеми в професійній діяльності на основі аналізу й синтезу (ІК-1);
- працювати з інформацією: знаходити, оцінювати й використовувати інформацію з різних джерел, необхідну для рішення наукових і професійних завдань (ІК-2);

- використовувати у професійній діяльності базові знання у галузі природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук (ІК-2);
- здійснювати виробничу або прикладну діяльність у міжнародному середовищі (СОК-3);
- до систематичного вивчення та аналізу науково-технічної інформації, вітчизняного й закордонного досвіду з відповідного профілю підготовки (ПК-23);
- до узагальнення результатів дослідження, виявлення закономірностей та наукового представлення висновків та рекомендацій (ПК-25).

Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання :

- змісту основних категорій та економічних теорій ;
- сутності методів істори ко-економічних досліджень;
- методик збору, обробки, упорядкування інформації про економічні явища і процеси;
- особливостей розвитку господарств окремих країн та економічних систем;
- методики складання та аналізу прогнозів розвитку економічних систем;
- особливостей економічних відносин, що виникають між суб'єктами господарської діяльності;
- з розроблення програм економічного і соціального розвитку країни та окремих господарюючих суб'єктів;
- практичного застосування висновків економічної теорії для забезпечення економічного розвитку України та окремих економічних систем.

уміння:

- використовувати методи історичного аналізу економічних процесів;
- визначати прояви економічних явищ і процесів;
- організовувати дослідження економічної діяльності;
- складати економічні обґрунтування, пояснення економічних явищ і процесів;
- критично осмислювати підходи різних наукових шкіл і традицій і адаптувати їх до сучасного стану і актуальних завдань розвитку економіки України;
- прослідковувати витоки, логіку і основні напрями розвитку сучасних економічних теорій, полеміку різних економічних шкіл в широкому соціально-економічному контексті;
- критично оцінювати результати досліджень в межах різних парадигм економічної теорії, виявляти перспективні напрями, обґрунтовувати методологічну базу досліджень;
- науково обґрунтовувати актуальність, теоретичну і практичну значущість вибраної тематики наукових досліджень;
- використовувати існуючі інформаційні системи та технології, зокрема статистичного моніторингу, в економічному аналізі.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Кредитний модуль "Історія економіки та економічної думки" є першою ланкою в ланцюжку економічних дисциплін, неодмінною передумовою правильного розуміння економічних досягнень людства під впливом змін в економічному та соціальному житті суспільства, через які змінюються й економічні теорії. Крім того, вивчення даної дисципліни тісно пов'язане з регіональною економікою, історією України, філософією.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія розвитку господарств та економічної думки стародавнього світу

Предмет та метод історії економіки та економічної думки.

Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.

Розділ 2. Зародження економіки та економічної думки

Господарський розвиток та економічна думка періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст.).

Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст.

Розділ 3. Монетаризм і меркантилізм – перші економічні школи

Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI - перша половина XVII ст. Монетаризм і меркантилізм

Розділ 4. Класична політична економія: зародження, розвиток, еволюція

Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половини XVII- XIX ст.

Сучасники, противники класичної політичної економії.

Розділ 5 Історія сучасної економіки та економічної думки

Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (др. пол. XIX – поч. XX ст.)

Розвиток господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (др. пол. XIX – поч. XX ст.)

Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша пол. XX ст.)

Розвиток нац. економік під впливом НТР (друга пол. XX ст.) і основні напрямки економ. думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кін. XX – поч. XXI ст.)

Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економ. думки в Україні (друга пол. XIX – поч. XXI ст.)

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базові

1. Борович, О. Д. Історія економіки та економічної думки : навч. посібн. / О.Д. Борович, Н.М. Каменєва ; Укр. держ. академія залізничного транспорту. - Харків : [УкрДАЗТ], 2010. - 318 с.
2. Вербова, Оксана Степанівна. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Вербова О. С. Вербовий М. В. - Львів : Новий Світ-2000, 2013. - 391 с.
3. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. / Мін-во освіти і науки України, Харківський нац. економ. ун-т ; Г.М. Грігорян [та ін.]. - Харків : ХНЕУ, 2010. - 316 с.
4. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Л.О. Чорна [та ін.] - Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. - 320с. : іл., табл., портр.
5. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / [С.М. Шкарлет та ін.] - Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2015. - 263 с. : іл., табл., схеми.

Додаткові:

6. Коновалова Н.С. Навчально-методичні вказівки до вивчення дисципліни «Історія економіки та економічних вчень» англійською мовою для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» ОКР «Бакалавр» - НТУУ «КПІ», 2015. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/11740>
7. Сівоконь В.О., Лактіонова Г.П. Історія економічних учень. – Харків, 2003
8. Чайковська М. А. Хронологія виникнення та розвитку економіки та світової економічної думки. - НТУУ «КПІ», 2012. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4528>
9. Чайковська М. А. Дидактичні матеріали «Періодизація історії економічної думки» з дисципліни «Історія економіки та економічної думки» для студентів напрямів підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка» - НТУУ «КПІ», 2012. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4547>
10. Чайковська М. А. Термінологічний словник з дисципліни «Історія економіки та економічної думки» для студентов напрямів підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка» - НТУУ «КПІ», 2012. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4437>
11. Чайковська М. А., Боклан Н. С. Конспект лекций по дисциплине «История экономики и экономической мысли» для студентов международного факультета направлений подготовки

6.030502 «Экономическая кибернетика», 6.030503 «Международная экономика» - НТУУ «КПІ», 2013. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4496>

12. Чайковська, М. А. Черненко, Н. О. Боклан, Н. С. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Історія економіки та економічної думки» для напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» - НТУУ «КПІ», 2011. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4544>; <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/1386>

Інформаційні ресурси

1. The European Society for the History of Economic Thought <http://www.eshet.net/>
2. Каталог статей «Нобелівські лауреати»
http://novaekonomika.ucoz.ua/publ/vidatni_ekonomisti/nobelivski_laureati/5
3. Нобелівську премію з економіки вперше отримала жінка, а також її американський колега
http://www.newsru.ua/world/12oct2009/nobel_ekonom.html
4. Мічені Нобелем: регіональна активістка Елінор Остром
<http://www.epravda.com.ua/publications/4bac655f41de9/>
5. Мічені Нобелем: продавець лимонів Джордж Акерлоф
<http://www.epravda.com.ua/publications/2010/12/10/261573/>
6. Мічені Нобелем: економ-психолог Деніел Канемани
<http://www.epravda.com.ua/publications/2010/11/5/255342/>
7. Мічені Нобелем: дослідник тенденцій Клайл Гренджер
<http://www.epravda.com.ua/publications/2010/09/3/246920/>
8. Мічені Нобелем: підкорювач волатильності Роберт Енгл
<http://www.epravda.com.ua/publications/2010/08/13/244823/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента) Самостійна робота студента/аспіранта

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	CPC
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Історія розвитку господарств та економічної думки стародавнього світу					
Тема 1.1. Предмет та метод історії економіки та економічної думки.	5	2	2	0	1
Тема 1.2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.	5	2	2	0	1
Розділ 2. Зародження економіки та економічної думки					
Тема 2.1. Господарський розвиток та економічна думка періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст.).	5	2	2	0	1
Тема 2.2. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст.	10	4	4	0	2
Розділ 3. Монетаризм і меркантилізм – перші економічні школи					
Тема 3. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI -	9	4	3	0	2

перша половина XVII ст. Монетаризм і меркантилізм					
Контрольна робота 1	3	0	1	0	2
Розділ 4. Класична політична економія: зародження, розвиток, еволюція					
Тема 4.1. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половини XVII- XIX ст.	8	4	2	0	2
Тема 4.2. Сучасники, противники класичної політичної економії.	5	2	2	0	1
Розділ 5: Історія сучасної економіки та економічної думки					
Тема 5.1. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (др. пол. XIX – поч. XX ст.)	10	4	4	0	2
Тема 5.2. Розвиток господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (др. пол. XIX – поч. XX ст.)	5	2	2	0	1
Тема 5.3. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша пол. XX ст.)	9	4	3	0	2
Контрольна робота 2	3	0	1	0	2
Тема 5.4. Розвиток нац. економік під впливом НТР (друга пол. XX ст.) і основні напрямки економ. думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кін. XX – поч. XXI ст.)	10	4	4	0	2
Тема 5.5. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економ. думки в Україні (друга пол. XIX – поч. XXI ст.)	8	2	4	0	2
<i>Реферат</i>	<i>10</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>10</i>
<i>Екзамен</i>	<i>30</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>30</i>
Всього годин	135	36	36	0	63

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p><i>Предмет та метод історії економіки та економічної думки.</i></p> <p>1. Предмет, мета, завдання курсу «Історія економіки та економічної думки».</p> <p>2. Методи наукових економічних досліджень.</p> <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати.</p> <p>Література: осн. 1, 2, 4, 8, 12, 13.</p> <p>Завдання на СРС: Пізнання у єдності сьогодення та майбутнього. Чинники сучасності економічної теорії. Основні підходи до вивчення історії економіки та економічної думки.</p>
2	<p><i>Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.</i></p> <p>1. «Кодекс законів царя Хаммурапі» (Вавілонія)</p> <p>2. Древньокитайська філософія (конфуціанство)</p>

	<p>3. Індійський історичний трактат «Артхашастра» Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 8, 10, 12, 13. Завдання на СРС: Початок виникнення. економічних знань. Перші економічні роботи. Відображення теорії грошей в працях мислителів Стародавнього Світу.</p>
3	<p><i>Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Досягнення економічної думки античного рабства. 2. Мислителі Стародавнього Риму. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 4, 5, 8, 12, 13; дод. 3, 4. Завдання на СРС: Перші економічні роботи. Відображення теорії грошей в працях мислителів Стародавнього Світу.</p>
4	<p><i>Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Середньовічний Схід. 2. Католицька школа канонізму. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 4, 8, 10, 12, 13 Завдання на СРС: Визначення ціни згідно пізнього канонізму. Відображення теорії грошей в працях мислителів Середньовіччя.</p>
5	<p><i>Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст. (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини трансформації економічних поглядів. 2. Становлення загальної економічної науки – політичної економії. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 5, 8, 12, 13; дод. 1, 3, 6 Завдання на СРС: Чинники, що сприяли становленню комерції. Причина «революції цін» у країнах Європи в 14-15 ст.</p>
6	<p><i>Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI - перша половина XVII ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, метод та етапи розвитку монетаристської школи. 2. Внесок окремих представників монетаризму в розвиток економічної науки. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 4, 5, 8, 12, 13 Завдання на СРС: Заходи меркантилістів-практиків для підтримки торгового сальдо. Сутність та основні заходи протекціоністської політики.</p>
7	<p><i>Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, метод та етапи розвитку меркантилістської школи. 2. Внесок окремих представників меркантилізму в розвиток економічної науки. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 1, 2, 4, 5. Завдання на СРС: Сутність та основні заходи політики Кольбера.</p>
8	<p><i>Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половини XVII- XIX ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Промисловий переворот, його суть і значення для розвитку ринкового господарства країн Європейської цивілізації. 2. Особливості розвитку ринкового господарства у країнах Європи (середина XVII - середина XIX ст.). 3. Предмет, методологія, об'єкт класичної школи політичної економії. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 3, 4, 5. Завдання на СРС: У. Петті, П. Буагільбер – родоначальники класичної політичної економії. Економічні вчення Ф. Кене, А. Тюрго, С.Сімонді, П.Ж.Прудона, Ф.Лассаля.</p>

9	<p><i>Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половини XVII- XIX ст. (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічне вчення Д. Рікардо. 2. Школи, які відстоювали погляди багатих та бідних (Сей, Мальтус). <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 8, 9, 12, 13 Завдання на СРС: «Залізний закон зарплати» Д.Рікардо. «Принципи політичної економії» Т. Мальтуса. Чинники створення вартості за Ж.Б.Сеєм.</p>
10	<p><i>Сучасники та противники класичної політичної економії.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діалектика Прудона - інтелектуальний метод теоретизації економічної науки. 2. Економічне вчення марксистів. 3. Реформи економістів-романтиків та утопічний соціалізм першої половини XIX ст. 4. Історична школа. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 7, 8, 10, 12, 13 Завдання на СРС: Обґрунтування скасування грошей. Суспільне відтворення як предмет вивчення Дж.Ст. Мілля. Основна форма присвоєння капіталу. Основні ознаки ідеалізованого суспільства соціалістів-утопістів. Відмінність поглядів Сен-Сімона від інших представників утопічного соціалізму. Недоліки «ладу цивілізації» згідно Фур'є.</p>
11	<p><i>Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга пол. XIX – поч. ХХ ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вихідна форма маржиналізму, термінологія. 2. Засновники маржинальної теорії. «Австрійська школа» маржиналізму. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13 Завдання на СРС: Вихідна форма маржиналізму. Цінність блага та корисність його додаткової одиниці.</p>
12	<p><i>Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга пол. XIX – поч. ХХ ст.) (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спадок К. Менгера, Е. Бем-Баверка, Ф. Візера, У. Джевонса. 2. Внесок Л.Мізеса, Й.Шумпетер, К Шлезінгера, Еджуорта в теорію та практику економічної теорії. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 8, 10, 12, 13 Завдання на СРС: Теорія економчного циклу У. Джевонса. «Ланцюжок» Джевонса. Теорія корисності, теорія обміну Джевонса. Теорія пропозиції праці Джевонса. «Теорія політичної економії», «Принципи науки» У. Джевонса. Теорія обміну Еджуорта.</p>
13	<p><i>Особливості розвитку господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга пол. XIX – поч. ХХ ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні особливості розвитку економіки України в пореформений період (60 – 70-ті роки XIX ст.) та відображення цих процесів у вітчизняній економічній думці. 2. Особливості промислового розвитку України на межі XIX – ХХ ст. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 4, 8, 10, 12, 13 Завдання на СРС: Становлення інституціональної наукової традиції в українській економічній думці. Українська економічна думка про становлення та сутність монополій.</p>
14	<p><i>Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств (перша пол. ХХ ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміни в господарствах країн Західної цивілізації в 20 – 30 рр. ХХ ст. 2. Теоретична система Дж.М. Кейнса. <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати. Література: осн. 1, 2, 3, 8, 11, 12, 13; дод. 4, 5. Завдання на СРС: втручання держави в економіку країни</p>
15	<p><i>Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств(перша пол. ХХ ст.) (продовження)</i></p>

	<p>1. Теорії конкуренції Е. Чемберліна, Дж. Робінсон.</p> <p>2. Теорія ринків недосконалої конкуренції.</p> <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати.</p> <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13</p> <p>Завдання на СРС: економічні теорії Т.Веблен, Дж. Р. Коммонс, Е. Чемберлін та Дж. Робінсон</p>
16	<p><i>Розвиток національних економік під впливом науково-технічної реілюції (друга пол. ХХ ст.) і основні напрямки економ. думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.)</i></p> <p>1. Неокейнсіанські теорії економічного зростання.</p> <p>2. Кейнсіансько-неокласичний синтез.</p> <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати.</p> <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5, 6</p> <p>Завдання на СРС: «Економікс» П. Самуельсона.</p>
17	<p><i>Розвиток національних економік під впливом науково-технічної реілюції (друга пол. ХХ ст.) і основні напрямки економ. думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.) (продовження)</i></p> <p>1. Економічне зростання в інституціональній теорії.</p> <p>2. Теоретичні особливості нео- та нового інституціоналізму.</p> <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати.</p> <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5, 6</p> <p>Завдання на СРС: Фрайбурзька, чиказька, лондонська школи неолібералізму. Концепція неокласичного синтезу.</p>
18	<p><i>Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економ. думки в Україні (друга пол. ХІХ – поч. ХХІ ст.)</i></p> <p>1. Проблеми вдосконалення господарського механізму в радянській економічній науці.</p> <p>2. Основні напрямки досліджень в сучасній українській економічній думці.</p> <p>Дидактичні засоби: дошка, плакати.</p> <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5,</p> <p>Завдання на СРС: Становлення та розвиток зasad ринкової економічної системи в Україні другої половини 80-х років. Основні напрямки ринкових перетворень в економіці незалежної України.</p>

Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

- поглиблення вивченого на лекціях матеріалу;
- отримання навичок його практичного використання;
- набуття навичок аналізу та синтезу процесів, явищ, умов для формування власної економічної позиції;
- контроль і оцінка рівня засвоєння матеріалу;
- інформативна взаємодія викладача зі студентами з основних питань курсу.

№ з/п	Назва теми заняття
1	<p><i>Предмет та метод історії економіки та економічної думки</i></p> <p>1. Предмет історії економіки та економічної думки.</p> <p>2. Методи історії економіки та економічної думки.</p> <p>3. Завдання курсу історії економіки та економічної думки.</p> <p>Література: осн. 1, 2, 4, 8, 12, 13.</p> <p>Завдання на СРС: Цивілізаційний підхід в аналізі стадій господарського розвитку: етапи його розвитку, моделі та представники.</p>
2	<p><i>Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.</i></p> <p>1. Привласнююче та виробничо-відтворююче господарства: визначення, структура, досягнення та обмеженість.</p> <p>2. Етапи розвитку первісного суспільства та суспільного розподілу праці.</p> <p>3. Економічна думка стародавнього світу.</p> <p>Література: осн. 1, 2, 8, 10, 12, 13.</p> <p>Завдання на СРС: Господарська діяльність в первісній історії України.</p>

3	<p><i>Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Господарство Індії в другій половині I тисячоліття до н.е. та відображення його у праці „Артхашастра”. 2. Господарський розвиток Китаю в осьовий час та його економічна думка. 3. Господарський розвиток Давньої Греції. Реформи Солона. Економічні погляди Ксенофонтова, Платона та Аристотеля. 4. Особливості господарського розвитку Давнього Риму доби республіки. Закони XII Таблиць. Господарство Стародавнього Риму у працях Катона Старшого, Варрона, Луція Колумелли. <p>Література: осн. 1, 2, 4, 5, 8, 12, 13; дод. 3, 4.</p> <p>Завдання на СРС: криза рабовласницької системи господарства та її висвітлення у працях тогочасних філософів.</p>
4	<p><i>Господарство та економічна думка суспільств європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст..ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика розвитку феодального суспільства. Суть рентних відносин та їх види. 2. Середньовічне місто та його роль у становленні ринкових відносин в Західній Європі. Особливості середньовічної торгівлі. 3. Розвиток економічної думки середньовічного Сходу та Заходу. Причини трансформації економічних поглядів. Економічні погляди Хоми Аквінського. <p>Література: осн. 1, 2, 4, 8, 10, 12, 13.</p> <p>Завдання на СРС: Вплив цивілізаційних факторів на становлення ринкового господарства в західноєвропейських країнах. Наслідки Великих географічних відкриттів та їх значення для розвитку світової економіки.</p>
5	<p><i>Господарство та економічна думка суспільств європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст..ст. (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форми господарств на етапі утвердження мануфактурного виробництва в країнах Західної Європи та українських землях. 2. Історичні передумови виникнення, загальна характеристика та етапи розвитку меркантилізму. 3. Економічні погляди В.Петті та П.Буагільбера. <p>Література: осн. 1, 2, 5, 8, 12, 13; дод. 1, 3, 6.</p> <p>Завдання на СРС: Господарство Київської Русі.</p>
6	<p><i>Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI-XVII ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наслідки Великих географічних відкриттів та їх значення для розвитку світової економіки. 2. Господарства суспільств Європейської цивілізації на етапі становлення централізованих імперій. 3. Особливості меркантилістської політики західноєвропейських держав в період зародження ринкового господарства. <p>Література: осн. 1, 2, 4, 5, 8, 12, 13.</p> <p>Завдання на СРС: характеристика етапу становлення централізованих імперій</p>
7	<p><i>Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI-XVII ст.) (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості господарського розвитку українських земель у XVI-XVII століттях. 2. МКР – частина 1 <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 1, 2, 4, 5.</p> <p>Завдання на СРС: Зародження економічної думки на українських землях. Підготовка до МКР – частина 1</p>
8	<p><i>Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половини XVII-XIX ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Промисловий переворот в Англії, його суть і значення для розвитку ринкового господарства країн Європейської цивілізації. 2. Особливості розвитку ринкового господарства у Франції та Німеччині (середина XVII - середина XIX ст.). 3. Предмет, методологія, об'єкт класичної школи політичної економії. 4. Етапи розвитку класичної школи політичної економії. Економічне вчення А.Сміта та Д.Рікардо. 5. Економічні погляди Ж.Б. Сея, Т. Мальтуса, Дж. Ст. Мілля, Г.Ч.Кері.

	<p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13. ; дод. 3, 4, 5. Завдання на СРС: Фізіократизм, КПЕ.</p>
9	<p><i>Сучасники та противники класичної політичної економії.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічне вчення марксистів. 2. Реформи економістів-романтиків. 3. Утопічний соціалізм першої половини XIX ст. <p>Література: осн. 1, 2, 7, 8, 10, 12, 13. Завдання на СРС: Історична школа.</p>
10	<p><i>Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Господарства Англії, Франції, Німеччини наприкінці XIX – початку ХХ ст. 2. Маржинальна революція. <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13. Завдання на СРС: нові форми господарювання в США наприкінці XIX – початку ХХ ст.</p>
11	<p><i>Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.) (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретична система Дж.М. Кейнса. 2. Теорії конкуренції Е. Чемберліна, Дж. Робінсон. <p>Література: осн. 1, 2, 8, 10, 12, 13. Завдання на СРС: Зміни в господарствах країн Західної цивілізації в 20 – 30 рр. ХХ ст.</p>
12	<p><i>Особливості розвитку господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок ХХ ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні особливості розвитку економіки України в пореформений період (60 – 70-ті роки XIX ст.). 2. Особливості промислового розвитку України на межі XIX – ХХ ст. <p>Література: осн. 1, 2, 4, 8, 10, 12, 13. Завдання на СРС: відображення цих процесів у вітчизняній економічній думці.</p>
13	<p><i>Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств (перша пол. ХХ ст..)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення світового господарства. 2. Зовнішньоекономічна політика країн Західної Європи. 3. Передумови теоретичної системи Дж. Кейнса. <p>Література: осн. 1, 2, 3, 8, 11, 12, 13; дод. 4, 5. Завдання на СРС: особливості зовнішньоекономічної політики окремих країн в період становлення світового господарства першої пол. ХХ ст.; особливості кейнсіанства.</p>
14	<p><i>Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств (перша пол. ХХ ст..) (продовження)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль школи лібералізму у відродженні господарства країни. 2. Теорії конкуренції та ринків недосконалості конкуренції. 3. МКР – частина 2 <p>Література: осн. 1, 2, 3, 8, 11, 12, 13; дод. 4, 5. Завдання на СРС: Причини виникнення та наслідки економічної кризи 1929-1933 рр. Підготовка до МКР – частина 2</p>
15	<p><i>Розвиток національних економік та економічної думки під впливом науково-технічної революції (друга половина ХХ ст. – початок ХХІ ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неокейнсіанські теорії економічного зростання. Кейнсіансько-неокласичний синтез. 2. Економічне зростання в інституціональній теорії. 3. Вдображення в посткейнсіанстві економічних змін в провідних країнах світу <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5, 6. Завдання на СРС: економічні зміни в провідних країнах світу у 1970-х роках.</p>
16	<p><i>Основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (друга половина ХХ ст. – початок ХХІ ст.)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грошовий сектор економіки та економічна суть монетаризму. 2. Теорії економіки пропозиції і раціональних очікувань. 3. Теоретичні особливості нео- та нового інституціоналізму. <p>Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5, 6. Завдання на СРС: практичне використання окремих теорій.</p>

17	<i>Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок ХХІ ст.)</i> 1. Становлення адміністративно-командної системи 2. Теоретичне економічне обґрунтування адміністративно-командної системи. 3. Шляхи подальшого реформування української радянської економіки. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5 Завдання на СРС: розвиток економічні теорії в Україні часів СРСР.
18	<i>Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок ХХІ ст.) (закінчення)</i> 1. Передумови та формування ринкової економіки в Україні. 2. Основні напрямки досліджень в сучасній українській економічній літературі. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5 Завдання на СРС: сучасні економічні теорії в Україні.

Самостійна робота

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу	Кількість годин СРС
1	Пізнання у єдності сьогодення та майбутнього. Чинники сучасності економічної теорії. Основні підходи до вивчення історії економіки та економічної думки. Цивілізаційний підхід в аналізі стадій господарського розвитку: етапи його розвитку, моделі та представники. Література: осн. 1, 2, 4, 8, 12, 13.	1
2	Початок виникнення економічних знань. Перші економічні роботи. Відображення теорії грошей в працях мислителів Стародавнього Світу. Господарська діяльність в первісній історії України. Криза робовласницької системи господарства та її висвітлення у працях тогочасних філософів. Література: осн. 1, 2, 4, 5, 8, 12, 13; дод. 3, 4	1
3	Визначення ціни згідно пізнього канонізму. Відображення теорії грошей в працях мислителів Середньовіччя. Чинники, що сприяли становленню комерції. Причина «революції цін» у країнах Європи в 14-15 ст. Вплив цивілізаційних факторів на становлення ринкового господарства в західноєвропейських країнах. Наслідки Великих географічних відкриттів та їх значення для розвитку світової економіки. Господарство Київської Русі. Література: осн. 1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 13.; дод. 1, 3, 6.	3
4	Заходи меркантилістів-практиків для підтримки торгового сальдо. Сутність та основні заходи протекціоністської політики. Література: осн. 1, 2, 4, 5, 8, 12, 13.	2
5	Характеристика етапу становлення централізованих імперій. Зародження економічної думки на українських землях. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 1, 2, 4, 5	2
6	Петті, П. Буагельбер – родоначальники класичної політичної економії. Економічні вчення Ф. Кене, А. Тюрго, С.Сімонді, П.Ж.Прудона, Ф.Лассалля. «Залізний закон зарплати» Д.Рікардо. «Принципи політичної економії» Т. Мальтуса. Чинники створення вартості за Ж.Б.Сеєм. Фізіократизм. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 3, 4, 5.	1
7	Обґрунтування скасування грошей. Суспільне відтворення як предмет вивчення Дж.Ст. Мілля. Основна форма присвоєння капіталу. Основні ознаки ідеалізованого суспільства соціалістів-утопістів. Відмінність поглядів Сен-Сімона від інших представників утопічного соціалізму. Недоліки «ладу цивілізації» згідно Фур’є. Історична школа. Література: осн. 1, 2, 7, 8, 10, 12, 13.	1
8	Нові форми господарювання в США наприкінці XIX – початку ХХ ст. Зміни в господарствах країн Західної цивілізації в 20 – 30 рр. ХХ ст. Вихідна форма маржиналізму. Цінність блага та корисність його	2

	додаткової одиниці. Теорія економчного циклу У. Джевонса. «Ланцюжок» Джевонса. Теорія корисності, теорія обміну Джевонса. Теорія пропозиції праці Джевонса. «Теорія політичної економії», «Принципи науки» У. Джевонса. Теорія обміну Еджуорта. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13.	
9	Характерні особливості розвитку економіки України в пореформений період 60 – 70-ті роки XIX ст. та промислового розвитку України на межі XIX – XX ст. Відображення цих процесів у вітчизняній економічній думці. Становлення інституціональної наукової традиції в українській економічній думці. Українська економічна думка про становлення та сутність монополій. Література: осн. 1, 2, 4, 8, 10, 12, 13.	1
10	Причини виникнення та наслідки економічної кризи 1929-1933 рр. Втручання держави в економіку країни. Особливості кейнсіанства. Економічні теорії Т.Веблен, Дж. Р. Коммонс, Е. Чемберлін та Дж. Робінсон. Література: осн. 1, 2, 3, 8, 11, 12, 13; дод. 4, 5.	1
11	Економічні зміни в провідних країнах світу у 1970-х роках. «Економікс» П. Самуельсона. Фрайбурзька, чиказька, лондонська школи неолібералізму. Концепція неокласичного синтезу. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5, 6.	2
12	Становлення та розвиток зasad ринкової економічної системи в Україні другої половини 80-х років. Основні напрямки ринкових перетворень в економіці незалежної України. Сучасні економічні теорії в Україні. Література: осн. 1, 2, 8, 12, 13; дод. 5, 6.	2
13	Підготовка до МКР (перша та друга частина)	4
14	Реферат	10
15	Підготовка до екзамену	30
	Всього	63

6. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Індивідуальні семестрові завдання виконуються відповідно до робочого навчального плану. Рекомендованим видом індивідуальних завдань є реферат. Завдання для виконання реферату студент обирає самостійно та погоджує з викладачем, робота виконується згідно стандартів, у термін, зазначений викладачем і має на меті контроль самостійного поглиблення знань з дисципліни. Про результати виконання самостійної роботи студенти звітують в усній та письмовій формах (доповідь і реферат відповідно). Теми обираються з запропонованого орієнтовного переліку або можуть бути запропоновані студентом за погодженням з викладачем. Підготовка доповіді супроводжується складанням тез. Типові теми для виконання реферату подано у додатку 1.

Передбачена для денної форми навчання модульна контрольна робота поділяється на дві контрольні роботи (КР) протягом семестру: КР-1 після вивчення перших трьох розділів та КР-2 після вивчення останніх двох розділів. Основна мета КР – перевірити рівень сформованості знань та умінь у студентів. Мета тестового контролю - перевірка, оцінювання та констатація результатів процесу навчання студента на кожному рівні.

Обрані форми роботи дозволяють перевірити рівні сформованості знань у студентів, а саме:

- відтворюючий - пряме відтворення знань та способів діяльності. Студент розпізнає навчальну інформацію, може її описати, дати готове визначення, застосувати відомі йому способи діяльності, виконати завдання за зразком;

- конструктивний - передбачає перетворення студентами знань, які вони вже мають, тобто здійснення певної аналітико-синтетичної діяльності. Студент володіє перенесенням знань у нові ситуації, в яких він бачить елементи попередніх ситуацій;

- творчий - передбачає перенесення знань студентами в нові умови, які до цього часу не були їм відомі, створення нових нестандартних алгоритмів пізнавальних дій.

Зразок варіанту завдань, що входять до модульної контрольної роботи, наведені в робочій програмі та виконуються під час проведення письмової контрольної роботи (Додаток 2).

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

1. Рейтинг студента з дисципліни розраховується зі 100 балів, з них 60 бали складає стартова шкала. Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:

- роботу на практичних заняттях (15 занять);
- модульну контрольну роботу;
- виконання індивідуальної/реферативної роботи.

2. Критерії нарахування балів:

2.1. Робота на практичних заняттях:

- активна творча робота – 2 бали;
- плідна робота – 1 бал;

2.2. Модульна контрольна робота:

– «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 20 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 16-19 балів;

– «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 11-15 балів;

– «нездовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

2.3. Виконання індивідуальної/реферативної роботи:

- творча робота – 10 балів;
- роботу виконано з незначними недоліками – 8-9 балів;
- роботу виконано з певними помилками – 5-7 балів;

– роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – 0 балів.

3. Умовою першої атестації є отримання не менше 10 балів та виконання всіх завдань (на час атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 30 балів, виконання всіх завдань (на час атестації) та подання реферативної роботи на перевірку.

4. Умовою допуску до екзамену є зарахування всіх завдань, індивідуальної/реферативної роботи та стартовий рейтинг не менше 36 балів.

5. На екзамені студенти виконують письмову контрольну роботу. Кожне завдання містить три теоретичних питань і одне на володіння категоріальним апаратом. Перелік питань наведений у Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне питання оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації – 9-10 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 7-8 балів;
- «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 5-6 балів;
- «нездовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Нездовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

8. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Додаткові бали з дисципліни можуть бути отримані при написанні фахових статей та тез, а також у разі успішного проходження відповідних онлайн курсів, зазначених викладачем у гугл-класі.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено Чайковська Марина Андріївна, к.е.н., доцент

Петренко Катерина Валеріївна, к.е.н., доцент

Ред'ко Катерина Юріївна, к.е.н., старший викладач

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол №11 від 26..05.21)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 10 від 15.06.21)

Типові теми рефератів

1. Розвиток теорії вартості в епоху доринкової економіки.
2. Генезис теорії вартості в епоху нерегульованої ринкової економіки.
3. Еволюція теорії вартості в ХХ столітті.
4. Відображення теорії грошей в працях мислителів Стародавнього Світу, Середньовіччя та в епоху меркантилізму.
5. Теорія грошей у маржиналізмі.
6. Гроші в працях представників класичної школи та її противників.
7. Теорія відсотка в докласичний період.
8. Посткласична теорія відсотка.
9. Генезис теорії відсотка в епоху нерегульованої ринкової економіки.
10. Еволюція теорії капіталу в докласичний період.
11. Теорія капіталу в ХХ столітті.
12. Класики, соціалісти-утопісти, економісти-романтики та німецька історична школа про теорію капіталу.
13. Еволюція теорії прав власності.
14. Економічна думка про заробітну плату.
15. Теорія протекціонізму: витоки і сучасність.
16. Еволюція категорії багатства до 17 століття.
17. Багатство в працях вчених-економістів 18-20 століть.
18. Торговий капітал і прибуток: розвиток економічної думки.
19. Багатство в працях західних та вітчизняних економістів ХХ століття.
20. Еволюція методології економічної науки.
21. Генеза предмета вивчення економічної науки.
22. Еволюція теорії ринкової рівноваги.
23. Розвиток теорії доходів.
24. Зародження та розвиток теорії відтворення.
25. Класове розшарування суспільства в працях вчених-економістів до ХХ ст.
26. Генеза теорії продуктивної праці.
27. Розвиток теорії вартості на основі спадної граничної корисності.
28. Зародження і розвиток теорії очікувань.
29. Розвиток теорії податків.
30. Еволюція теорії недосконалості (монополістичної) конкуренції.
31. Теорія ефективної конкуренції.
32. Теорія граничних витрат.
33. Генеза теорії монополій та монопольної влади.
34. Ефект мультиплікатора в працях економістів ХХ століття.
35. Еволюція теорії економічного зростання.
36. Різнополюсні концепції державного регулювання в епоху соціально-орієнтованої ринкової економіки.
37. Зародження і розвиток концепції соціального ринкового господарства.
38. Проблема безробіття в працях вчених-економістів з 17 століття.
39. Радянська економічна думка.
40. Економічна думка в Росії.
41. Економічна думка в Україні.
42. Генезис теорії економічних циклів.
43. Еволюція теорії олігополії.
44. Розвиток теорії ігор.
45. Еволюція теорії підприємництва.

Приклад завдання МКР
Контрольна робота 1

1. Визначить ім'я науковця:

Основоположник аналітичної економії як самостійної науки, роки життя 1723—1790. Застосувавши у своїй головній праці «Дослідження про природу і причини багатства народів» (1776 р.) метод наукової абстракції засновника школи трудової вартості В. Петті (1623—1687 рр.), він розвинув ідею батька французької фізіократії Ф. Кене про природний порядок в економіці і роль вільної конкуренції для її нормального розвитку, заклавши основи класичної теорії ринкової економіки.

2. Вкажіть терміни відповідно до визначень:

1)Абсолютна земельна рента; 2)Багатство; 3)Капітал; 4)Методологія; 5)Кирило-Мефодіївське товариство; 6)Нормальний рівень зарплати; 7)Основні класи суспільства; 8)Основні види доходів.

А) - Економічна реалізація власності на землю. Б) - блага, які мають мінову вартість. Д.Мілль. В) - не гроші, а те, що купується на гроші, тобто засоби виробництва, або нагромаджена вартість. Ф.Кене. Г) - економічні категорії - вічні ідеї, відірвані від реальності. Прудон.Д) - скасування кріпацтва, царизму і об'єднання всіх народів на демократичній основі. Е)- визначається кількістю засобів існування робітника і його сім'ї. А. Сміт.Є) - власники землі, працюючі в сільському господарстві, решта. А. Тюрго. Ж) -рента, прибутки, заробітна плата. Д.Рікардо

3. Вкажіть вірні відповіді:

1. Історія економічних учень охоплює формування наук:

- а) прикладних наук;
- б) менеджменту і маркетингу;
- в) економічних наук;
- г) гуманітарних наук;
- д) правильна відповідь відсутня.

2. Гроші не можуть породжувати гроші; становий розподіл суспільства потрібний; багатство поділяється на природне і штучне; потрібне визнання приватної власності.

Автор цих положень:

- а) Августин Блаженний;
- б) Фома Аквінський;
- в) Ібн-Хальдун.

3. Вершиною розробки трудової теорії вартості були праці:

- а) Адама Сміта;
- б) Давида Рікардо;
- в) Карла Маркса.

4. Центральне місце в економічному вченні Ж.-Б. Сея займає:

- а) проблема вартості;
- б) теорія народонаселення;
- в) закон ринків;
- г) боротьба класів.

5. Ідеальною економічною системою Сімонді вважав:

- а) первісне суспільство;
- б) капіталізм;
- в) дрібnotоварне виробництво.

4. Дайте відповідь на питання:

1. У чому бачив Сміт взаємну вигоду міжнародної торгівлі?
2. Назвіть головну працю Давида Рікардо та вкажіть рік її видання ,основний зміст .
3. Праці якого вченого завершили класичну школу відповідно до обмежувальної позиції, які основні положення цієї праці викладено в працях Карла Маркса?

Контрольна робота 2

I. Оберіть із запропонованих варіантів відповідей на питання вірні:

1. Центральною проблемою наукової праці А. Сміта «Дослідження про природу та причини багатства народів» була проблема:

1.1. Економічного розвитку суспільства та підвищення його добробуту;

1.2. Визначення сфери економіки, яка створює багатство;

1.3. Дослідження впливу праці на формування вартості товару;

1.4. Усі відповіді вірні.

2. Д. Рікардо основною умовою процвітання країни вважав:

2.1. Політику економічного лібералізму, основану на принципах вільної конкуренції;

2.2. Налагодження ефективних взаємостосунків між трьома основними класами:

власниками землі, власниками капіталу та робітниками;

2.3. Активне державне регулювання економіки;

2.4. Повне використання країною своїх порівняльних переваг у міжнародній торгівлі.

3. К. Маркс трактував концепцію двоїстого характеру праці як:

3.1. Те, що праця є товаром, який існує в подвійній формі: конкретної та абстрактної праці;

3.2. Те, що праця є товаром, який існує в подвійній формі: формі простої та складної праці;

3.3. Категорією, що має соціальне та економічне походження;

3.4. Жодна з відповіді не вірна.

4. Ф. Енгельс трактував політекономію в широкому розумінні як:

4.1. Науку, що вивчає капіталізм;

4.2. Науку про багатство;

4.3. Науку, що вивчає всі суспільні формації і економічні закони, які регулюють виробництво і процеси обміну благами в суспільстві;

4.4. Науку про способи виробництва.

5. У. Петті, один з засновників школи класичної політекономії, виділяв такі фактори ціноутворення:

5.1. Вартість капіталу, вартість природних ресурсів;

5.2. Розмір ренти, розмір прибутку в даній галузі;

5.3. Вплив традицій споживання, моди, товарів-замінників, товарів-новинок, вартості праці;

5.4. Усі відповіді вірні.

6. Термін «політична економія» у науковий обіг увів:

6.1. Г. Скарбуффі;

6.2. А. Сміт;

6.3. А. Серра;

6.4. А. Монкретьєн.

7. Теорія вартості А. Сміта полягає в такому:

7.1. Праця виступає як єдине джерело створення вартості;

7.2. У створенні продукту беруть участь праця, капітал і земля;

7.3. Створений у процесі виробництва дохід розподіляється: прибуток, заробітна плата, рента;

7.4. Усі відповіді вірні.

8. Представники нової школи політичної економії джерело багатства вбачали у:

8.1. торгівлі;

8.2. грошах;

8.3. виробництві;

8.4. усі відповіді вірні.

9. Основна ідея маржиналізму полягала в:

9.1. Наявності альтернативи використання ресурсів у час і просторі;

9.2. Дослідженні граничних економічних величин як взаємопов'язаних явищ економічної системи в масштабі фірми, галузі або національної економіки;

- 9.3. Первинності сфери виробництва над сферою обігу;
9.4. Жодна з відповідей не вірна.
10. Скільки томів «Капіталу»?
10.1. один;
10.2. два;
10.3. три;
10.4. чотири.
11. Вкажіть роки життя А. Тюрго
12. Назвіть етапи розвитку економічних знань.
ІІ. Дайте розгорнуту відповідь на питання:
1. Опишіть первісне накопичення капіталу як економічний процес.
2. Хто такі «треті особи» і їх роль згідно «Принципів політичної економії...» Т.Мальтуса